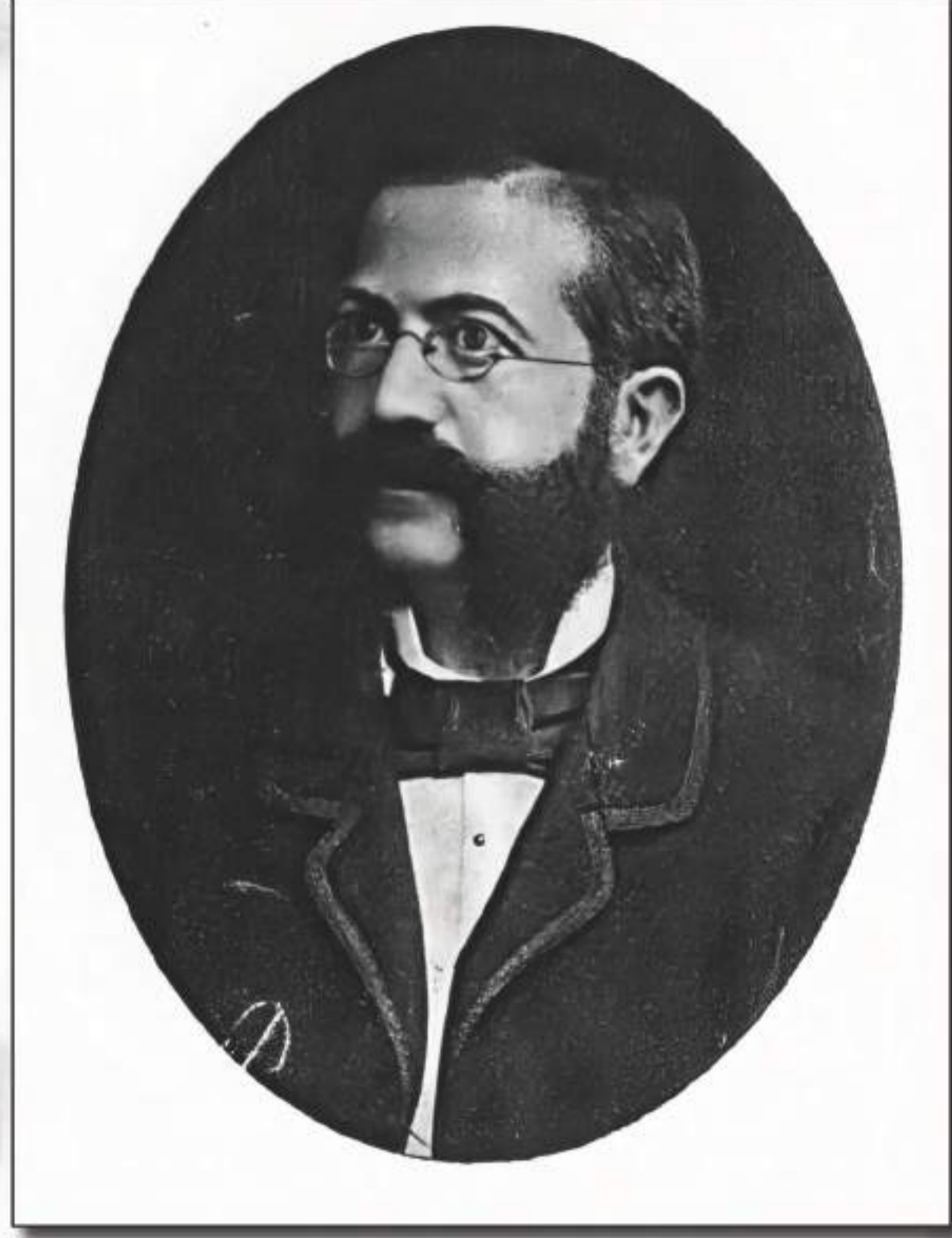

Dom zaklade Lavoslava Schwarzza

Zagrebački trgovac Lavoslav Schwarz (1837. - 1906.) ostavio je 1905. godine zagrebačkoj židovskoj zajednici veliku dobrotvornu ostavštinu – „Dom za nemoćne starce i starice“. Dom je otvoren u prosincu 1910. godine, a u siječnju 1911. godine imenovan je prvi Upravni odbor Doma na čelu sa zagrebačkim nadrabinom dr. Hosea Jakobijem. Upravitelj Doma bio je od 1910. do 1922. godine Vilim Löw, a nakon toga Ferdo Singer sa suprugom Irenom. U vrijeme I. svjetskog rata (1914.-1918.) prostorije Doma pretvorene su u vojnu bolnicu, a Fond Doma od 200.000 zlatnih kruna je utrošen za ratni zajam. Broj štićenika s vremenom je rastao (1911. godine 12 štićenika, 1919. godine 14 štićenika, a 1939. godine 90 štićenika), te je nastala potreba proširenja Doma, koje je izvedeno 1939. godine. Dio novih prostorija uređen je za smještaj siročadi, kako je u svojoj oporuci tražio osnivač „Fonda sirotišta Teodora Schilingera u Zagrebu“. „Društvo prijatelja Schwarzovog doma“ osnovano je 24. ožujka 1933. godine, a prvi predsjednik bio je Matija Freund. Društvo je 1939. godine imalo 262 člana.

Lavoslav Schwarz

Zgrada u Maksimirska ulici u kojoj se nekad nalazio dom „Lavoslav Schwarz“

Kasica za priloge za izgradnju staračkog doma

Spomenica prigodom 30 godina Schwarzovog doma iz 1940. g.

Dom zaklade Lavoslava Schwarzza za vrijeme Holokausta i nakon njega

U domu „Lavoslav Schwarz“ 1941. godine bilo je 100 štićenika, 78 žena i 22 muškarca. Već su 9. travnja 1941. godine, nakon ulaska Nijemaca u Zagreb, stanari morali napustiti Dom u roku od 24 sata, pri čemu nisu smjeli ponijeti ni svoje osobne stvari. Neki su se smjestili kod rodbine, a neki u improvizirane prostorije stanova u Rapskoj ulici (nikada se nije saznalo za njihovu sudbinu) i Boškovićevoj ulici broj 3. Stanari u Boškovićevoj ulici i nekoliko njih koji su, teško bolesni, ostali privremeno u podrumu Doma, premješteni su u dvije osamljene kućice u Stenjevcu kraj Zagreba, gdje su živjeli u teškim uvjetima i opasnosti sve do prosinca 1943. godine. Nekoliko je pojedinaca odvedeno i nikada se nije saznala njihova sudbina. Preostalih 60 štićenika 8. prosinca 1943. godine prebačeno je iz Stenjevcu kamionima u Brezovicu (imanje kardinala Štepinca) u malu kućicu, koja je kasnije nadograđena, a o njima se brinula Židovska općina Zagreb. Rat je preživjelo 52 štićenika (8 muškaraca i 44 žene).

Smještaj štićenika Doma u Brezovici 1943. g.

Povratak štićenika Doma iz Brezovice nakon rata

Novi dom Lavoslav Schwarz

Nakon rata, preživjele starije osobe, bez ikoga i ičega, potražile su smještaj u Domu. Židovska općina u Zagrebu je zbog velikih potreba ustupila dva kata svoje zgrade u Palmotićevoj ulici 16, a osigurana je besplatna prehrana iz Doma. Unutar Židovske općine formiran je odbor za izgradnju Doma za smještaj 114 osoba, prema nacrtu arhitekta Slavka Löwy-a. Izgradnja Doma financirana je sredstvima dobivenim za zgradu u Maksimirska ulici, donacijama JOINT-a, akcijom prikupljanja sredstava od Saveza židovskih općina Jugoslavije i drugim donacijama. 15. prosinca 1957. godine obavljena je svečana primopredaja nove zgrade u Bukovačkoj ulici.

Improvizirana bolnica za preživjele u Palmotićevoj ulici

Novi dom zaklade Lavoslava Schwarzza u Bukovačkoj ulici

Pjevački zbor Doma

Šabat u prostorijama Doma

Izložba radova keramičke grupe

Druženje u vrtu Doma